

**Проблемът за обучението по български език
на деца от ромски произход в нормативните документи
и в Методическите насоки на МОН**

В настоящата работа няма да бъде направен пълен преглед на нормативните документи на МОН за обучението по български език, защото такъв вече е представен в някои от монографиите на Хр. Кючуков (вж. напр. Кючуков 1996, 6-7). Ще се отрази само като обобщение, че упоменатият автор по този начин проследява каква е образователната политика в България по отношение на ромите за период от 40-50 години. Ще се илюстрира това съвсем накратко.

Нормативните документи насочват към факта, че обучението на малцинствата не е убягнало от погледа на тогавашните образователни чиновници, но те не са имали ясна и точна представа за това как трябва да се извърши този процес. Малцинствата са квалифицирани като "инородно население" и в чл. 4 от ЗНП от 1948 г. се казва, че се откриват "народни училища за инородници", но всъщност държавната политика е насочена към деца от турски произход, а нищо не е казано за децата от ромски произход. "До 1960 г. за обучението по български език на деца роми не пише нищо" (Кючуков 1996, 8). Никаква конкретност не съществува и в учебните програми в по-късен период - до края на 80-те години. Тогавашна е "родила" и идеята за подготвителните класове, като за целта МНП изготвя програма за работа с деца от небългарски произход, но тази програма е останала неосъществена, тъй като подготвителни класове не са били създадени (Кючуков 1996, 11).

Опит да отрази всеобхватно и цялостно, от всички страни проблема за обучението на деца, невладеещи български език прави създадената учебна документация за подготвителен клас през 1990 г. Целта на подготвителния клас, според Учебната програма, е "да осъществи речева, интелектуална, цялостна психо-физическа и естетическа подготовка на 6-годишните деца, които не владеят книжовно български език, за успешно обучение в I клас" (Учебна програма 1990, 3).

Подготвителният клас се включва в структурата на началното образование съгласно изискванията на чл. 20, ал. 2 от ЗНП (1991 г.) и чл. 27, ал. 4 от ППЗНП. В подготвителен клас се провежда интензивно устен комуникативен курс по български език, при който той не е майчин (Здравкова и др. 1998)

В нормативните документи на МОН никога децата билингви не са били диференцирани според етническия им произход. В Методическите насоки за работа в подготвителен клас, издадени от МОН